

*Ksur dritt fundamentali tgawdija proprjeta`
Liġijiet tal-ker*

**FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI
(SEDE KOSTITUZZJONALI)
IMHALLEF
ONOR. GRAZIO MERCIECA LL.D.**

ILLUM, 28 ta' Settembru 2023

Rikors Kost. Nru. 455/2022 GM

Maria Carmela Lanfranco (K.I. 0204730M) u

David Lanfranco (K.I. 0288767M)

vs

L-Avukat tal-Istat

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Kostituzzjonali ta' Maria Carmela Lanfranco u David Lanfranco li permezz tiegħu wara li ppremettew illi :

1. Premess illi r-rikorrenti Maria Carmela Lanfranco kienet sid tal-fond numru 87, Triq il-Kulleġġ l-Antik, Sliema liema fond ġie sussegwentement trasferit b'titolu

ta' donazzjoni a favur ta' David Lanfranco (hawn anness u mmarkat bħala Dokument A) :

2. Dan il-fond kien ġie rekwizzjonat skont ordni ta' rekwizzjoni numru ROI 0935 li nħarġet mid-Direttur għall-Akkomodazzjoni Soċjali fis-7 ta' Mejju 1947 a favur ta' Anthony Farrugia (kif jirriżulta mid-dokument hawn anness u mmarkat bħala 'Dokument B');
3. Minkejja li l-fond ġie derekwizzjonat fis-7 ta' Mejju 1954, bid-dispożizzjonijiet tal-Kap. 158, ma kienx possibli għall-esponenti jew l-aventi fit-titolu tagħhom sabiex jottjenu l-pussess battal tal-istess fond u anqas jawmentaw l-kera għal rati li jirriflettu l-valur lokatizju fis-suq miftuħ stante tal-kirja kif ukoll il-quantum tal-kera kienu protetti bis-saħħa tal-liġi;
4. Dan il-fond baqa' hekk okkupat b'titolu ta' kera sal-11 ta' Ottubru 2020 u cioe' sal-mewt ta' iben Anthony Farrugia u cioe' Alexander Farrugia;
5. Il-kera mħallsa kienet ta' mitejn u għaxar Euro (€210.00) fis-sena bil-quddiem, liema kera kienet waħda baxxa u ma tirriflettix il-valur tal-fond lokattizzju fis-suq;
6. Ir-rikorrenti inkariga lill-perit Anthony Robinson li irrediga rapport permezz ta' liema kkonferma li l-valur tal-kera attwali tal-fond ta' dawn il-proċeduri fis-suq apert jammonta għal seba' mija u ħamsa u disgħin Euro (€795.00) kull xahar (Kopja tar-rapport huwa anness u mmarkat bħala 'Dokument C').
7. Konsegwentement huwa evidenti illi l-kirja riċevuta hija waħda sproporzjonata meta wieħed iqabbilha mal-valur tal-kirja tal-fond fis-suq ħieles anki meta wieħed iqis l-emendi introdotti fil-Kodiċi Ċivili bis-saħħa tal-Att X tal-2009;
8. Il-privazzjoni tal-proprjeta' tar-rikorrenti hija leżjoni tad-dritt ta' proprjeta' kif sancita ai termini tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-konvenzjoni Ewropea (L-ewwel skeda tal-Kap. 319) u dana prinċiparjament billi: (i) ir-relazzjoni lokatizja bejn l-esponenti u l-inkwilini baqgħet tiġi imposta fuq l-esponenti b'mod obbligatorju u (ii) il-kera baqgħet ferm baxxa kif hawn fuq spjegat;
9. Għalhekk ir-rikorrenti ġew mcaħħda mit-tgawdija tal-proprjeta' tagħhom mingħajr ma nġhataw kumpens xieraq għat-teħid tal-pussess tal-istess fond u konsegwentement ġew leżi d-drittijiet fundamentali ai termini tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll, u dana peress li l-kera li mħallsa bl-ebda mod ma kienet qrib l-valur lokatizju reali tal-istess fond;

Talbu lil din il-Qorti sabiex:

1. Tiddikjara u tiddeċiedi illi u minħabba d-dispożizzjonijiet tal-Kap. 125 tal-Liġijiet ta' Malta, ossia l-ordni ta' rekwizzjoni numru ROI0935, kienet leżiva tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti u l-antekawża minnhom kif sanciti fl-Artikolu I tal-

Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea u tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

2. Tiddikjara li qegħdin jiġu vjolati d-drittijiet fundamentali tar-rikorreni kif protetti mill-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea (inkorporata fil-Liġijiet ta' Malta bis-saħħa tal-Kap. 319) għar-raġunijiet fuq esposti u dawk li ser jirriżultaw waqt it-trattazzjoni ta' dan ir-rikors;
3. Tiddikjara illi l-intimat Avukat tal-Istat huwa responsabbli għall-kumpens u danni sofferti mir-rikorreni b'konsegwenza tal-operazzjonijiet tal-Att XXIII tal-1979 li ma krewx bilanċ ġust bejn id-drittijiet tas-sid u dak tal-inkwilin, stante illi ma jirriflettux is-suq u lanqas il-valur lokatizju tal-proprjeta' in kwistjoni ai termini tal-Konvenzjoni Ewropea;
4. Tagħti dawk ir-rimedji li jidhrilha huma xierqa u opportuni u kumpens xieraq għall-okkupazzjoni tal-istess fond bi vjolazzjoni tad-drittijiet tagħhom;
5. Tillikwida l-istess kumpens u danni kif sofferti mir-rikorreni ai termini tal-liġi u tal-Artikolu 41 tal-Konvenzjoni Ewropea;
6. Tikkundanna lill-intimat Avukat tal-Istat iħallas l-istess kumpens u danni likwidati.

Rat ir-Risposta tal-intimat Avukat tal-Istat li permezz tagħha eċċepixxa illi :-

1. Preliminarjament, in-nuqqas ta' interess ġuridiku, u/jew il-victim status tar-rikorreni Maria Carmela Lanfranco f'dawn il-proċeduri stante li ma jirriżultax li żammet għaliha drittijiet litigjużi fil-mument li ttrasferiet l-interess tagħha fil-fond de quo lir-rikorreni l-ieħor fis-sena 2021.
2. Ir-rikorreni David Lanfranco ma seta' soffra ebda leżjoni ai termini tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta jew l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea, għadarba jirriżulta mid-DOK. A esebit mar-Rikors promotur illi huwa akkwista d-drittijiet tiegħu fuq il-fond de quo per via di donazione fil-31 ta' Awwissu 2021, kwazi sena wara li l-okkupazzjoni tal-fond de quo intemmet.
3. Għalhekk ukoll, jonqos l-interess ġuridiku u l-victim status ta' l-istess rikorreni David Lanfranco f'dawn il-proċeduri.
4. Preliminarjament, mingħajr preġudizzju għall-premess, ir-rikorreni jridu jiċċaraw liema huma l-Liġijiet li huma qegħdin jattakkaw. L-ewwel talba tagħmel referenza għall-Kap.125 tal-Liġijiet ta' Malta, madanakollu ssir referenza ġenerika għal 'dispożizzjonijiet' mingħajr ma jsir ebda aċċenn għal artikolu tal-Liġi. It-tieni talba trid ukoll dikjarazzjoni ta' leżjoni ta' drittijiet mingħajr ma jsir ebda aċċenn għal xi Liġi, mentri fit-tielet talba, ssir referenza għall-'operazzjonijiet tal-Att XXII tal-1979' mingħajr ma jsir ebda aċċenn għal liema Liġi allegatament tledi drittijiet tar-

rikorrenti. F'każ li r-rikorrenti ma jiċċarawx dawn l-ewwel 3 talbiet tagħhom, l-esponenti ser ikun preġudikat stante li ma jkunx f'qagħda li jressaq difiża xierqa għal din il-kawża, u jkun għalhekk kostrett jeċċepixxi n-nullita' tal-azzjoni permezz ta' din l-istess eċċezzjoni.

5. Preliminarjament, u mingħajr preġudizzju għall-premess, sa fejn qed jiġi attakkat l-operat tal-Kap.125 tal-Liġijiet ta' Malta, l-esponenti ma hux il-legittimu kuntradittur stante li hija l-Awtorita' tad-Djar li tista' tirrispondi.

6. Għar-raġunijiet mressqa fir-raba' eċċezzjoni, fil-mertu, l-esponenti huwa kostrett li jressaq eċċezzjoni ġenerika li t-talbiet tar-rikorrenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċhuda bl-ispejjeż kontra l-istess rikorrenti.

7. B'referenza għall-premessi u t-tielet talba, il-Kap. 158 qatt ma seta' kien applikabbli wara derekwizzjoni, iżda li kieku kien japplika l-Kap.69 – għaldaqstant anke għal din ir-raġuni t-tieni talba ma tista' qatt tintlaqa' kif dedotta, għaliex il-Kap. 158 [Att XXIII tal-1979] ma hux applikabbli għal dan il-każ.

8. Isegwi li t-tielet, ir-raba', il-ħames u s-sitt talbiet għandhom jiġu miċhuda, la konsegwenzjali għall-ewwel tliet talbiet.

9. F'kull każ, u mingħajr preġudizzju għall-premess, l-esponenti jopponi għat-talbiet għal kumpens favur ir-rikorrenti.

10. Mingħajr preġudizzju għall-premess, l-Artikolu 41 tal-Konvenzjoni Ewropea ma hux applikabbli stante li ma ġiex traspost fil-Kap. 319 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat li b'verbal tagħha tas-16 ta' Jannar 2023 ħatret lill-Perit Konrad Xuereb sabiex jistabilixxi l-valur kummerċjali u dak lokatizju tal-fond *de quo* mis-sena 1987 sas-sena 2020 u kull ħames snin.¹

Rat ir-relazzjoni tal-Perit Tekniku minnha maħtur pprezentat fit-13 ta' Frar 2023.²

Rat l-atti kollha tal-każ.

Fatti

¹ Fol 24

² Fol. 106.

Ir-rikorrent David Lanfranco huwa s-sid tal-fond numru 87, Triq il-Kulleġġ l-Antik, Sliema li ġie għandu b'titolu ta' donazzjoni minn għand ommu – ir-rikorrenti l-oħra f'din il-kawża u ċjoe` Maria Carmela Lanfranco permezz ta' kuntratt tal-31 ta' Awwissu 2021 fl-atti tan-Nutar Sharon Faith Farrugia.³

Maria Carmela Lanfranco akkwistat dan il-fond permezz ta' kuntratt ta' divizjoni datat 24 ta' April 1960 fl-atti tan-Nutar Dottor Paul Pullicino.⁴

Dan il-fond kien rekwizizzjonat skont Ordni ta' Rekwizizzjoni numru RO10935 li nħarġet fis-7 ta' Mejju 1947 a favur Anthony Farrugia u ġie derikwizizzjonat mill-ġdid fis-7 ta' Mejju 1954.⁵ Wara din id-data, l-imsemmi Anthony baqa' jokkupa l-post bil-kera ta' Lm16 fis-sena, sas-sena 2010 meta nbiddlet il-ligi u l-kera annwali telgħet għal €210.

Dan il-fond baqa' okkupat b'titolu ta' kera sal-11 t'Ottubru 2020 u ċjoe' sal-mewt tat-tifel ta' Anthony Farrugia u ċjoe' Alexander Farrugia. Il-fond ġie lura f'idejn is-sid fis-26 ta' Frar 2021.

Nuqqas ta' interess ġuridiku tar-rikorrenti

L-Avukat tal-Istat permezz tal-ewwel u t-tielet eċċezzjoni tiegħu jqanqal in-nuqqas ta' *victim status* taż-żewġ rikorrenti. Dwar ir-rikorrenti Maria Carmela Lanfranco jeċċepixxi illi ma' żammitx għaliha drittijiet litigjużi fil-mument li ttrasferiet l-proprjeta' lil binha. F'kawzi ta' natura kostituzzjonali, il-jeddijiet fundamentali mhumiex inerenti mal-proprjeta' imma mal-persuna. L-ilment ta' ċaħda mit-tgawdija tal-proprjeta' mingħajr kumpens xieraq huwa dritt personali u mhux dritt *in rem*. Jibqa' jappartjeni lill-persuna-vittma irrispettivament mit-trasferiment tal-proprjeta' lil terzi. Għaldaqstant ir-rikorrenti Maria Carmela

³ Dok. A a fol. 5.

⁴ Dok. MC3 a fol. 39.

⁵ Fol. 11.

Lanfranco hija intitolata għall-kumpens mis-sena 1987 (meta daħal fis-seħħ il-Kap 319 tal-Liġijiet ta' Malta) sas-26 ta' Frar 2021 meta l-fond reġa' ġie f'idejha.

Il-fond in kwistjoni ġie f'idejn ir-rikorrenti David Lanfranco fil-31 ta' Awwissu 2021 u ċjoe' wara li intemmet il-kirja furzata u għalhekk kien fil-liberta' li jikrih bir-rati tas-suq miftuħ u ma bata' l-ebda leżjoni tad-drittijiet fundamentali tiegħu.

Għalhekk ir-rikorrenti David Lanfranco mhuwiex intitolat għall-ebda kumpens.

Il-liġi applikabbli

Din hija kawża li permezz tagħha r-rikorrenti qegħdin jitolbu lil din il-Qorti tiddikjara ksur tad-dritt tat-tgawdija tal-proprjeta' skont l-Art. 37 Kost. u Art.1, Prot.1 tal-Konv. Ewropeja għad-Drittijiet Umani u kumpens, minhabba kera allegatament esigwu ta' dar tagħhom f'ta' Ta' Sliema b'konsegwenza tal-applikazzjoni tal-Kap 125 kontribom. Irriżulta mill-atti tal-proċess illi tali fond ġie derikwiżizzjonat fis-sena 1954 u għalhekk, wara din id-data, il-kirja furzata ġiet regolata bil-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta u mhux bil-Kap 125 ġialadarba l-Ordni ta' rekwizizzjoni ma kinitx għadha fis-seħħ. Ir-rikorrenti semmew ukoll il-Kap 158 fir-rikors promutur tagħhom. Sewwa eċepixxa l-intimat Avukat tal-Istat permezz tar-raba', il-ħames u s-seba' eċċezzjoni tiegħu illi t-talbiet tar-rikorrenti huma msejsa fuq liġi żbaljata.

Iżda r-rikorrenti rratifikaw is-sitwazzjoni tagħhom permezz ta' nota li ġiet preżentata fit-13 ta' Jannar 2023 li permezz tagħha speċifikaw illi dawn il-proċeduri huma msejsa fuq il-protezzjoni tal-kera imposta mid-diversi Artikoli tal-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta. Għamli wkoll referenza għall-emendi li saru

partikolarment iżda mhux limitatament għall-Artikli 1531B, 1531C, 1531D, 1531E, 1531F, 1531G, 1531L, 1531K, 1536, 1555A tal-Kodiċi Ċivili.⁶

Għaldaqstant dawn l-eċċezzjonijiet ġew sorvolati.

Applikabilità tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni

Ir-rikorrenti jsejso l-ewwel u fit-tieni talba tagħhom fuq l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, apparti l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea. Il-Kap 69 huwa protett mill-Art. 47(9) tal-Kostituzzjoni li teżenta mill-effetti tal-Kostituzzjoni l-ħdim ta' kull liġi fis-seħħ qabel it-3 ta' Marzu 1962. Il-Qorti Kostituzzjonali f'**Martinelli v Avukat Generali**⁷ stabbiliet li “għalkemm il-Kap 69 kien emendat b'liġijiet li daħlu fis-seħħ wara l-1962 dawk il-liġijiet m'għandhomx l-effetti msemmija fil-para. (a) sa (d) tal-Art. 37(9)” (recte: Art. 47(9)) “Għalhekk l-Avukat tal-Istat sewwa qal illi l-Kap 69 kif emendat, ma jintlaqatx bl-Artiklu 37 tal-Kostituzzjoni.”

Għalhekk ir-rikorrenti ma jistgħux jistrieħu fuq l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta iżda biss fuq l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropeja.

L-eċċezzjoni ta' ndhil permessibbli bhala miżura soċjali

L-Avukat tal-Istat jeċċepixxi li l-liġi in kwistjoni hi valida għaliex hi ta' natura soċjali fl-interess tal-ġid komuni. Filwaqt li dan huwa minnu, il-liġi tibqa'

⁶ Fol 26

⁷ Lilian Martinelli v Avukat Ġenerali 23.11.2020

soġġetta għall-prinċipju tal-proporzjonalita`. Il-ġurisprudenza tal-Qorti ta' Strasburgu stabbiliet tlett indaġnijiet li jridu jsiru biex jiġi stabbilit jekk l-indiġil tal-Istat huwiex permessibbli a tenur tal-Ewwel Artiklu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea:

- (1) il-miżura tkun saret taħt qafas legali.
- (2) l-iskop tagħha kien legittimu.
- (3) iżzomm bilanċ ġust u proporzjonat bejn l-għan soċjali u l-htieġa li jiġu rispettati d-drittijiet fundamentali tas-sidien.

M'hemmx dubju li l-liġi *de quo* tissodisfa l-ewwel żewġ elementi. Mhux l-istess iżda jista' jingħad dwar it-tielet element.

Bilanċ bejn tgawdija tal-proprjeta` u l-interess pubbliku

L-Ewwel Artiklu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni jaqra hekk:

“Kull persuna naturali jew persuna morali għandha dritt għat-tgawdija paċifika tal-possedimenti tagħha. Hadd ma għandu jiġi pprivat mill-possedimenti tiegħu ħlief fl-interess pubbliku u bla ħsara tal-kundizzjonijiet provduti bil-liġi u bil-prinċipji ġenerali tal-liġi internazzjonali.”

Għalhekk il-Protokoll jawtorizza ndiġil fit-tgawdija tal-proprjeta` fl-interess pubbliku. Iżda safejn jista' jasal dan l-indiġil? Fejn jitqiegħed is-sinjali l-aħmar? Il-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tal-Jeddijiet tal-Bniedem daħħlet il-kunċett ta' bilanċ bejn it-tgawdija tal-proprjeta` u l-interess pubbliku. Il-Qorti trid tistabbilixxi jekk is-sid kellux iġorr piż sproporzjonat u eċċessiv,⁸ billi teżamina l-interessi kollha involuti; mhux biss il-kundizzjonijiet tal-kirja u l-entita` tal-indiġil tal-Istat fil-liberta` tal-kuntratt u fir-relazzjonijiet kuntrattwali fis-suq tal-

⁸ James & Others, Amato Gauci v. Malta.

kirjiet, imma wkoll l-eżistenza ta' salvagwardji proċedurali li jassiguraw li l-operazzjoni tas-sistema u l-impatt tagħha fuq id-drittijiet proprjetarji la tkun arbitrarja u l-anqas imprevedibbli. L-inċertezza, sew legiſlattiva, sew amministrattiva jew minn prattici tal-awtoritajiet, hija fattur ewlieni li jittiehed in kunsiderazzjoni fil-gudizzju dwar il-kondotta tal-Istat.⁹

Kif inhu paċifikament stabbilit, il-proporzjon m'għandux ikun mal-valur tal-kirjiet fis-suq hieles, imma mal-valur tagħhom tenut kont tal-interess soċjali. Ġaladarba l-obbligu tal-Istat huwa li jżomm bilanċ bejn l-interess privat ta' massimazzjoni tal-isfruttament tal-proprjeta` privata u l-htieġa tal-Istat li jipprovdi l-akkomodazzjoni soċjali, logikament il-kumpens li tipprovdi Qorti f'Sede Kostituzzjonali m'għandux ikun allaċċjat mas-suq hieles, imma jrid ikun ittemperat skont dan il-bilanċ.

Minn din il-qagħda, l-Qorti tikkonkludi li l-liġijiet viġenti imponew fuq l-atturi piż sproporzjonat u eċċessiv għal ħafna snin, u li l-Istat naqas milli jibbilanċja l-interess generali mal-interess tagħhom.

Artiklu 41 tat-Trattat tal-Konvenzjoni Ewropeja

Fil-ħames talba tagħhom, ir-rikorrenti jitolbu rimedju skont l-Art. 41 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem. Dan l-Artiklu iżda jgħodd biss għall-organi ġudizzjarji tal-Kunsill tal-Ewropa u mhux għall-Qrati ta' Malta. Ma jiformax parti mil-liġi ta' Malta għaliex mhux inkluż fit-tifsira ta' Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fondamentali kif riprodotta fl-Art. 2 tal-Kap 319 u lanqas ġie traspost fil-liġi domestika skont Art. 3(3) tal-Kap 304.¹⁰

⁹ Immobiliare Saffi v Italy, GC no. 22774/93, §54, ECHR -1999-V, and Broniewski, §151; Attard & Zammit Cassar v Malta, Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem 30.07.2015.

¹⁰ Ara Maria Stella sive Estelle Azzopardi Vella v Avukat Ġenerali 30.09.2016 Qorti Kostituzzjonali, Thomas Cauchi v Avukat Ġenerali 02.03.2018, Joseph Grima v L-Avukat Ġenerali 27.03.2020 u Anthony Debono v Avukat Ġenerali 08.10.2020

Likwidazzjoni tal-kumpens

Skont stima magħmula mill-perit tekniku, il-valur fis-suq miftuħ tal-fond *de quo* huwa ta' €425,000. Il-valur lokatizzju tal-fond mis-sena 1987 sa 2021 tela' minn €846 għal €7,180.

Fid-deċiżjoni tal-Qorti Ewropeja, **Cauchi vs Malta** tal-25 ta' Marzu 2021 intqal li l-kumpens jista' jonqos b'xi 30% minhabba l-għan legittimu wara l-protezzjoni u 20% tnaqqis ieħor minhabba l-incertezza dwar kemm il-proprjeta` kienet ser tkun mikrija għall-perjodu kollu. Il-Qorti Kostituzzjonali kkonfermat sentenza tal-Ewwel Qorti¹¹ fejn naqqset 35% u mhux 30% minhabba interess ġenerali. Żiedet tgħid illi m'għandu jkun hemm l-ebda tnaqqis ieħor minhabba li l-atturi baqgħu passivi għall-perjodu twil.¹²

Bħala konsegwenza tal-fatt li l-Istat kiser id-drittijiet tal-atturi kif sanciti mill-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll ta' Konvenzjoni Ewropeja, l-Istat għandu jhallas danni morali kif ukoll danni pekunjarji. Il-Qorti qiegħda tistabbilixxi li l-intimat Avukat tal-Istat għandu jhallas lir-rikorrenti Maria Carmela Lanfranco kumpens pekunjarju li jammonta għal ħamsa u sittin elf ewro (€65,000). Dan l-ammont inħadem konformement mal-prinċipji suesposti kif ġej:

MIS-SENA	SAS-SENA	VALUR LOKATIZZJU	KERA MĦALLSA
1987	1991	(€910 x 5) €4,550	(Lm16 -€37 x 5) = €185
1992	1996	(€1,492 x 5) €7,460	(Lm16 -€37 x 5) = €185
1997	2001	(€2,665 x 5) €13,325	(Lm16 -€37 x 5) = €185
2002	2006	(€3,569 x 5) €17,845	(Lm16 -€37 x 5) = €185
			2007-2009

¹¹ Fl-istess ismijiet deċiża fid-29.10.2020 PA – JZM.

¹² Sammut Carmel sive Charles et v Dimech Maria Stella et – 26.05.2021 – QK.

2007	2011	(€5,628 x 5) €28,140	(Lm16 -€37 x 3) = €111
			2010-2011
			(€210 x 2) = €420
2012	2016	(€5,347 x 5) €26,735	(€210 x 5) = €1,050
2017	2020	(€7,720 x 4) €30,880	(€210 x 4) = €840
TOTAL		€128,935	€3,161

€128,935 - €3,161 = €125,774

€125,774- 35% = €81,753.10

€81,753.10- 20% = €65,402.48 - **€65,000**

Id-dannu morali ġej minn ksur tal-jedd ta' proprjetà huwa anqas gravi minn dak ġej minn ksur ta' jeddijiet marbuta mal-ħajja jew mal-personalità, u għalhekk il-Qorti sejra tillikwidahom fis-somma ta' €500 bħala kumpens mhux pekunarju lir-rikorrenti Maria Carmela Lanfranco.

Decide:

Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi:

(1) Tiċhad l-eċċezzjonijiet tal-intimati safejn m'humix kompatibbli ma' din is-sentenza.

(2) Tiċhad it-talbiet tar-rikorrent David Lanfranco.

(3) Tilqa' in parte l-ewwel u t-tieni talba billi tiddikjara illi d-dispożizzjonijiet suċċitati tal-Kap. 69 u l-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta kienu leżivi tad-drittijiet

Fundamentali tar-rikorrenti Maria Carmela Lanfranco kif sanciti fl-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropeja (l-Ewwel Skeda tal-Kap. 319 tal-Liġijiet ta' Malta) u dan għall-perjodu bejn 1987 – u s-26 ta' Frar 2021.

(4) Tilqa' t-tielet talba billi tiddikjara illi l-intimat Avukat tal-Istat huwa responsabbli għad-danni sofferti mir-rikorrenti Maria Carmela Lanfranco.

(5) Tilqa' r-raba' u l-ħames talba billi tillikwida kumpens fis-somma ta' €65,000 bħala danni pekunarji u €500 bħala danni mhux pekunarji lir-rikorrenti Maria Carmela Lanfranco.

(6) Tilqa' s-sitt talba billi tikkundanna lill-intimat Avukat tal-Istat iħallas il-kumpens hekk likwidat, bl-imghax legali mid-data tas-sentenza sad-data tal-effettiv pagament.

Ir-rikorrent David Lanfranco jħallas l-ispejjeż tiegħu. Il-bqija tal-ispejjeż a karigu tal-intimat Avukat tal-Istat.

Moqrija.

ONOR. IMĦALLEF
GRAZIO MERCIECA